

M. MULJEVIĆ, *Niz stupova*

(1976), hotel »Alkar« u Sinju (1979), sanacija i adaptacija zgrada »Splitskih toplica« (1985–91) u Splitu. Istražuje povijest izgradnje Splita u XIX. i XX. st.

BIBL.: *Kronološki pregled izgradnje Splita u XIX. i XX. stoljeću (1806–1958)*, Zbornik Društva inženjera i tehničara, Split 1958; *Historijat izgradnje priobalnog pojasa u splitskoj luci od Matejuške do Sustipana (1850–1960)*, Urbs 1959–60; *Urbanistički razvitak Splita i regulacioni planovi od početka XIX. stoljeća do 1944.*, ibid., 1965–1966, 6; *Izgradnja Splita 1944–1969*, ibid., 1969, 8; *Izgled i izgradnja Splita pri koncu XIX. stoljeća*, Mogućnosti, 1982, 11–12; *Od bastiona Bernardi do Vid Morpurgov poljane*, Kulturna baština, 1989, 19; *Studija o prostornom razvoju Marmontove ulice u Splitu, s posebnim osvrtom na građevinski sklop uz Obrov (1807–1989)*, ibid., 1990, 20; *Novi i zaboravljeni podaci o gradnji i rušenju Monumentalne česme na splitskoj obali*, ibid., 1993, 22–23. R.

MULJEVIĆ, Marijana, slikarica (Zagreb, 25. II. 1948). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1971 (N. Reiser). Bila je suradnica Majstorske radionice K. Hegeđušića, potom Lj. Ivančića (1973–77). Slika u duhu nove figuracije i hiperrealizma, a metodom dekompozicije i montaže ostvaruje višeslojnost lik. izraza (*Zeleno nebo*, 1978; *Tamna soba*, 1979; *Plava slika*, 1980). U njezinim djelima stvarnost je preobražena kretanjem i svjetlošću, a u svijetu arhit. konstrukcija preteže metafizičko nad svakodnevnim (*Hodnik*, 1982; *Jezero*, 1984; *Jesen*, 1986; *Napukli prozor*, 1988). Samostalno izlagala u Zagrebu, Kopru, Beogradu, Varaždinu, Dubrovniku, Zadru i Celju.

LIT.: Z. Rus, Marijana Muljević, Zagreb 1992.

MUNGER, Marcela, slikarica (Zagreb, 16. I. 1947). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1972 (N. Reiser). Profesorica na Školi primijenjene umjetnosti i dizajna te na Arhitektonskome fakultetu.

Neutralnim ili obojenim papirima gužvanjem i lijepljenjem stvara slike nepravilnih apstraktnih oblika maštovito gradeći informelističke kolaže i crteže-kolaže u ciklusima *Prozori* (1978), *Priroda* (1980–82), *Zemljovid* (1986–90) i *Polja* (1993). – Samostalno izlagala u Zagrebu (1978, 1982, 1984, 1989, 1990), Karlovcu (1984), Dubrovniku (1988) i Velikoj Gorici 1993.

LIT.: M. Šolman, Marcela Munger (katalog), Zagreb 1978. – Z. Poznić, Marcela Munger (katalog), Zagreb 1982. – D. Horvatić, Marcela Munger (katalog), Zagreb 1990. K. Ma.

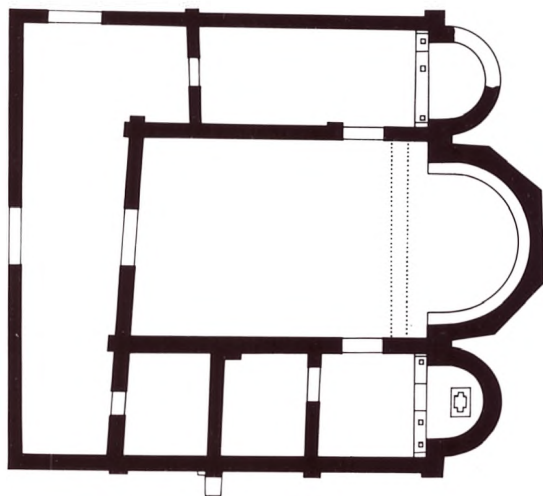
MUNK, Vjekoslav, arhitekt (Skoplje, 15. I. 1938). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1961 (V. Turina), na kojemu je asistent 1963–66. Živi u Švicarskoj gdje od 1970. djeluje u birou arhitekata Petera Stutza i Markusa Bolta u Winterthuru. Važnije su mu izvedene zgrade: parkirališne zgrade u zračnoj luci Zürich (1972–85), Tehnička škola Horw/Luzern (1974–77), uredska zgrada osiguravajućega društva »Winterthur Versicherung« (1979–85), robna kuća »Coop City« (1980) i sjedište osiguravajućega društva »Winterthur Leben« (1992) u Winterthuru te plesna dvorana »Blackout« (1985) i uredska zgrada s centrom za konferencije u zračnoj luci Zürich (1994). Od prvonagrađenih natječajnih radova važniji su: sportska dvorana u Embrachu (1976), gradsko naselje sa školom u Zürichu (1982) te uredska zgrada koncerna »Rieter« (1987) u Winterthuru. J. M. M.

MUNK, Zdenka, povjesničarka umjetnosti (Graz, 19. VIII. 1912 – Zagreb, 21. III. 1985). Diplomirala u Zagrebu (1938), polazila École du Louvre u Parizu (1938/39). Suosnivačica Biblioteke i revije *ARS* 37. U novinama »Novosti« i časopisima pisala kritike (šifra *Zem*, 1935–41). Bila je kustosica Muzeja za umjetnost i obrt (od 1939), voditeljica lik.

odsjeka Kulturno-umjetničkog odjela ZAVNOH-a, profesorica povijesti umjetnosti na Muzičkoj akademiji u Zagrebu (1945–54), direktorica Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu (1954–79); članica Izvršnog komiteta ICOM-a u Parizu (1959–72). Vodila je obnovu dvorca Trakošćana (1953–57), organizirala izložbu »Secesija u Hrvatskoj« (1977) i dvije izložbe riznice zagrebačke katedrale (1972, 1983). Bavila se muzeologijom, problemima primijenjenih umjetnosti i industrijskog oblikovanja, posebno tapiserijom u Hrvatskoj.

BIBL.: Slikarstvo i kiparstvo kod Hrvata u 20. stoljeću, u knjizi: Naša domovina II, Zagreb 1943; Dvorac Trakošćan, HZ, 1953, 1–4; Konzervacija Trakošćana, Zbornik zaštite spomenika kulture (Beograd), 1955, 4–5; Muzeji i muzeologija u FNRJ, Muzeji (Beograd), 1956–57, 11–12; Stanje i zaštita spomenika kulture u muzejima FNRJ, Vijesti MK, 1958, 2; Tri briselske tapiserije u Muzeju za umjetnost i obrt, Tkalčićev zbornik, II, Zagreb 1958; Materijal – tehnika – funkcija, ČIP, 1962, 112; Arhitektura muzejskih prostora, Arhitektura, 1962, 5–6; Tekstilne dragocjenosti iz katedralne riznice, u katalogu: Riznica zagrebačke katedrale, Zagreb 1987. R.

MUNTAJANA,
tlocrt bazilike
Sv. Agneze

MUNTAJANA, arheol. lokalitet kraj sela Anžići, SI od Poreča. Tu su otkopani ostaci ranobiz. bazilike Sv. Agneze iz sred. VI. st. Tlocrt crkve (središnja prostorija s poligonalnom apsidom, a bočni prostori s polukružnim apsidama, široki narteks) bliz je tlocrtu biskupskoga dvora u sklopu Eufrazijeve bazilike u Poreču. Podovi bazilike prekriveni su mozaikom (geometrijski motivi, vitice, kantaros s prepletenom lozicom); nađeni su ulomci mramorne pregrade i oltarne menze.

LIT.: A. Šonje, Ranobizantinska bazilika sv. Agneze u Muntajani, Starinar, 1976, 27. – Isti, Bizant i crkveno graditeljstvo u Istri, Rijeka 1981. R.

MURAVIĆ, Josip, slikar (Slavonski Brod, 2. III. 1868 – 25. XII. 1946). Učio na Obrtnoj školi u Zagrebu 1883–88, usavršavao se u Beču. Radio u duhu secesije i akademskoga realizma. Slikao portrete (*Autoportret*, 1989; *Marija Avilov*, 1927) i freske u crkvama (Carevdar, Oriovac, Podvinje, Sibinj, Glogovica). Oslikao vežu kuće Brlić i vežu kuće trgovca Ferića u Slavonskome Brodu. Bavio se primijenjenom umjetnošću. Sudjelovao na Međunarodnoj izložbi u Parizu 1898. Retrospektivna izložba priređena mu je u Slavonskome Brodu 1982.

LIT.: A. Boras, Josip Muravić 1868–1946 (katalog), Slavonski Brod 1982. Ž. Sa.

MURSA → OSIJEK

MURTER, gradić na istoimenom otoku. Pod tim se imenom prvi put spominje u XV. st. S otočića Maloga Vinika pred murterskom lukom Hraminom potječu arheol. nalazi iz starijega željeznoga doba, a s uzvisine Gradine između Murtera i Betine ostaci prapov. gradinskoga naselja. Na zap. padinama a osobito u njezinu podnožju, uz obalu, pa čak i u moru, vide se ruševine mnogobrojnih građevina iz rim. doba, a pronađeni su arhit. ulomci, natpisi, predmeti od keramike, metala i stakla te više grobova. Pojedinačnih nalaza starih zidova i grobova ima i u Hramini a pretpostavlja se da bi to mogli biti ostaci ant. naselja *Collentum*. – Na rtu Gradini nalazi se mjesno groblje, u kojemu su pronađeni starohrv. grobovi s nakitom. Na groblju je crkva Gospe u Gradini iz XVII. st. Župna crkva Sv. Mihovila ima barokni oltar, rad majstora Pia i Vicka dall'Acqua i jednu ikonu kretske-venecijanske škole. U župnome uredu nalazi se gotičko-renešansni procesijski križ od pozlaćena srebra te nekoliko vrednijih slika.

LIT.: K. Stošić, Sela šibenskog kotara, Šibenik, 1941, str. 225–236. – I. Marović, Nekoliko nalaza iz halštatskog perioda u Dalmaciji, VjAHD, 1969. – Z. Gunjača, Rezultati neobjavljenih i najnovijih arheoloških istraživanja antičkih i srednjovjekovnih lokaliteta na šibenskom području, u knjizi: Novija i neobjavljena istraživanja u Dalmaciji, Split 1978. – Horvat – Matejčić – Prijatelj, Barok. Z. Gu.

M. MUNGER, *Dan noć*

MURTIĆ, Edo, slikar i grafičar (Velika Pisanica kraj Bjelovara, 4. V. 1921). U Zagrebu polazi Obrtnu školu 1935–39 (E. Kovačević, K. Tompa i E. Tomašević), potom se upisuje na Akademiju. God. 1940–41. pohađa slikarski tečaj P. Dobrovića u Beogradu, nakon čega nastavlja studij u Zagrebu (Lj. Babić) do 1943, kada odlazi u partizane. Nakon II. svj. r. živi i radi u Zagrebu. Jedan od osnivača grupe »Mart« (1957).

U početku slika interijere, portrete, mrtve prirode na tragu kolorističkoga intimizma i realizma. God. 1937–41. bavi se kazališnim plakatom, scenografijom i ilustracijom; god. 1940. radi linoreze za zbirku pjesama J. Kaštelana *Crveni konj*. Crteži pokazuju otvorenu grafičku fakturu i lapi-daran rukopis. Sa slikarom Z. Pricom 1944. u Topuskom tiska litografije za poemu *Jama* I. G. Kovačića (istome djelu vraćaju se i 1982). U razdoblju 1944–51. slika mediteranske motive na tragu postimpresionističkoga kolorizma (*Jadranski ciklus: Zlarin*, 1949; *Brodovi u luci*, 1950).

God. 1951. odlazi u SAD i Kanadu gdje se susreće s aktualnim tendencijama apstraktnoga ekspresionizma. Pri povratku izlaže u Beogradu i Zagrebu ciklus slika *Doživljaj Amerike (Manhattan)*, 1951; *New York*, 1952; *Highway*, 1952). Ta je izložba popraćena polemičkom kritikom o slobodi stvaralaštva. U vrijeme raskida sa socijalističkim realizmom opredjeljuje se za vlastitu umjetničku slobodu nadovezujući se istodobno na kolorističku tradiciju hrv. slikarstva i aktualne tendencije apstraktnoga ekspresionizma. Koloristička komponenta dolazi do izražaja još silovitije nego na slikama iz Amerike na freskama u Ritz-baru (1953), na dekorativnim kompozicijama u restauraciji Glavnoga kolodvora i u Institutu »Ruder Bošković« (1953–54), sve u Zagrebu. Poetika lirске apstrakcije zapaža se u ciklusu *Sluh mora*, 1953–54 (*Igračke uz more*, 1954), razvija se u *Opatijskome ciklusu*, 1954–56 (*Smeđi krajolik*, 1956) a svoju puninu, približavajući se tašizmu, pokazuje u ciklusu *Otoci sna*, 1956–60 (*Otok*, 1958). Kraće je vrijeme bio blizak informelu, naglašava fakturu slike i služi se reduciranom paletom zemljanih tonova (*Istarska zemlja*, 1961).

Poč. 60-ih godina ostvaruje veliku kolorističku sintezu snažne ekspresivnosti, za koju je presudna dinamična napetost geste i znaka, a njegov kolorizam reflektira nesputanu hedonističku liriku. To su snažne, čiste boje intenzitet kojih se naglašava ritmovima crnila (*Jesen*, 1962; *Plava podloga*, 1964; *Crni trokut*, 1968). Karakterističan kolorizam dolazi do punoga izražaja na mozaicima, tapiserijama i emajlima. U tim materijalima realizira dekoracije u javnim prostorima i objektima (Spomen-kosturnica u Čazmi, 1970; mozaik pred školom u Gajnicama, Zagreb, 1970; Kreditna banka u Vlaškoj ul., Zagreb, 1971; Koncertna dvorana »V. Lisinski«, Zagreb, 1975; poslovna zgrada »Zagrepanka«, Zagreb, 1975).

Između 1971–73 (mapa s pjesmama V. Gotovca *Sadržaj vjetra*) radi ciklus gvaševa, poslije kojih slijede ciklusi slika *Leptir* i *Cvijet*. Oba se ciklusa odlikuju snažnom ritmizacijom plohe i bogatom kolorističkom imaginacijom (*Bezimeni cvijet*, 1972). U tome duhu radi svilotiske za bibliografsko izdanje mape *Nadopis obojenog žbunja* O. Daviča (1976).

Krajem 70-ih godina vraća se tematici mediteranskoga pejzaža ciklusom *Drugo ljeto (Ulaz u vrt*, 1980; *Veliki krajolik*, 1981).

U ciklusu *Oči straha*, 1981–85, prevladavaju makabrističke utvare u tamnu spektru boja s rijetkim bijelim naglascima (*Krici*, 1982). Radi s J. Kaštelanom grafičku mapu *Zavjet za Epetion*, 1984.